

JURISTA VĀRDS

2. Jūnijs 2016

LU studenti piedalījušies starptautiskā komerciālās arbitrāžas tiesību tiesas procesu izspēlē

Andris Dimants, Sanda Niedrīte, Artūrs Rubins un Jānis Sarāns kopā ar komandas treneri Ingu Kačevsku.

No LU komandas arhīva

No 18. līdz 24. martam Vīnē jau 23. reizi norisinājās gadskārtējā Willem C. Vis starptautiskā komerciālās arbitrāžas tiesību tiesas procesu izspēle (The Annual Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot), kurā Latviju pārstāvēja četri Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes studenti – Andris Dimants, Sanda Niedrīte, Artūrs Rubins un Jānis Sarāns.

Sacensību kāzusā tika ietverti gan procesuāltiesiskie jautājumi, gan arī materiāltiesiskie jautājumi, turklāt izteikta nozīme tika piešķirta tieši argumentācijas struktūras pareizai izvēlei, tostarp pareizai ne tikai kontekstā ar tās vieglāk uztveramu prezentēšanu, bet arī no tās “izdevīguma” skatpunkta. Proti, parasti konkrētās izspēlēs kāzuss tiek sastādīts, iekļaujot divus procesuāltiesiskos jautājumus un divus materiāltiesiskos jautājumus, kas attiecīgi ļauj viegli sadalīt arī prezentētāju lomas un paredzēto prezentācijas laiku. Savukārt šogad kopumā bija tikai trīs “lielie” tiesību jautājumi, kas bija cieši saistīti, radot iespēju plaši variēt gan ar lomu sadalījumu komandas ietvaros, gan arī ar laika sadalījumu katram konkrētajam jautājumam.

Kāzusa pamatā bija tiesisks strīds, kas izcēlies starp vīna ražotāju un vīna izplatītāju, kuru starpā ticis noslēgts vīna industrijai tik netipiskais rakstveida piegādes līgums, kurš pakļauts Apvienoto Nāciju Organizācijas 1980. gada 11. aprīļa Konvencijas par starptautiskajiem preču pirkuma-pārdevuma līgumiem regulējumam, kā arī paredzēja strīdu izšķiršanas mehānismu starptautiskā arbitrāžas tribunālā Vindabonā (Vīnē). Atbilstoši līgumam ražotājs bija apņēmies piegādāt līdz pat 10 000 pudelēm sava

izsmalcinātā vīna piecus gadus pēc kārtas, savukārt izplatītājs bija apņēmis pasūtīt ne mazāk kā 7 000 pudeļu šī vīna ik gadu. Tā kā ražotājs neizpildīja savas saistības pret izplatītāju, tā vietā piegādādot identiska apjoma pudeļu skaitu ražotāja sīvakajam konkurentam, kuram nebija rakstveida līgumu ar ražotāju, izplatītājs vērsās gan ražotāja valsts tiesā, gan arī arbitrāžā ar dažādiem prasījumiem, tostarp par prasības nodrošinājumu, kā arī par zaudējumu atlīdzināšanu, pamatojoties uz abstrakto zaudējumu aprēķināšanas metodi. Visu vēl vairāk sarežģīja neskaidrā arbitrāžas klauzula, kā arī izplatītāja noslēgtais substitūcijas darījums ar citu līdzīgas kvalitātes vīna ražotāju no konkrētā vīna ražotāju reģiona.

Sacensību dalībnieki pievērsās gan attiecīgā arbitrāžas tribunāla procesuālo noteikumu analizēšanai, gan arī padziļinātai Vīnes konvencijas regulējuma izpētei attiecībā uz zaudējumu aprēķināšanas pieļaujamību abstrakti, ievērojot konkrētās lietas īpašos faktiskos apstākļus. Tā kā konkrētais kāzuss bija saistīts ar tiesību doktrīnā un praksē ļoti daudzpusīgi analizētiem jautājumiem, īpaši izcēlās tieši tās komandas, kas spēja pasniegt savu argumentāciju pēc iespējas radošāk un dziļdomīgāk. Turklāt īpaši varēja uzteikt tieši tās komandas, kuras spēja pretoties autoritatīvo tiesnešu jau izsenis nostiprinātajām idejām, kas nereti bija pilnīgi pretējas studentu argumentētajām pozīcijām. Kā piemēru var minēt Profesora Flehtnera (*Flechtner*) tiesātās izspēles (tostarp arī fināls spēle), jo tieši viņš, kā viens no autoritatīvākajiem Vīnes konvencijas zaudējumu atlīdzināšanu regulējošo pantu komentētājiem, asi iestājās pret zaudējumu aprēķināšanu abstrakti konkrētā kāzusa faktisko apstākļu kontekstā. Turklāt viņš par to pat sarakstījis dziesmu.

Šī gada sacensības bija apjomīgākās jebkad notikušās, jo sacensībās piedalījās vairāk nekā 310 komandas. Katrai komandai bija jāpiedalās četrās pamatsacensību izspēlēs, kurās divreiz jāuzstājas kā pieteicējiem un divreiz kā atbildētājiem. Pēc tam 64 labākās komandas uzsāka izslēgšanas kārtas izspēles, kas beidzās ar uzvarētāju komandas noskaidrošanu fināla izspēlē.

Sacensībās LU komanda diemžēl neiekļuva labāko 64 komandu vidū, turklāt gala rezultāti aizvien vēl nav publicēti. Sacensību ietvaros LU komanda sacentās ar *Istanbul Sehir University* komandu, Māstrihtas Universitātes komandu, *Georgetown University Law Center* komandu un *University of Paris Descartes* komandu.

Papildus jau iepriekš norādītajam jāuzsver, ka konkrētās sacensības ir īpašas arī tāpēc, ka pirms sacensību fināls spēlēm Vīnē visā pasaulē tiek organizētas neskaitāmas sadraudzības izspēles, kas ļauj komandām daudz labāk sagatavoties fināls spēlēm, iepazīt daudz vairāk studentu un komandu no visas pasaules, kā arī izvairīties no nepatīkamiem pārsteigumiem gadījumā, ja izvēlēti argumenti, kas pēc tiesnešu domām īsti "nestrādā". Konkrētā izspēle nav pakļauta anonimitātes noteikumiem, tādējādi ir īpaši svarīgi, lai katru gadu būtu iespējams apmeklēt pēc iespējas vairāk sadraudzības izspēles. Tāpat ir zīmīgi norādīt, ka dalībnieku skaits komandās nav ierobežots un nereti komandu dalībnieku skaits sasniedz 10-12 dalībniekus, kas īpaši palīdz tieši lielajām universitātēm.

Pateicoties Latvijas Universitātes Studentu padomes Projekta konkursā piešķirtajam finansējumam, LU komanda varēja doties uz sadraudzības izspēlēm Tbilisi, Sofijā un Diseldorfā, bez kuru apmeklējuma sacensību finālspēlēm nebūtu bijis iespējams pienācīgi sagatavoties. Katra no sadraudzības izspēlēm vienmēr iesākās ar konferenci par starptautiskās arbitrāžas tiesībās aktuālajiem jautājumiem, kā arī to organizēšanā iesaistījās ļoti plaši pazīstami advokātu biroji, kas sniedza papildu atbalstu komandām.

Tāpat sadraudzības izspēles, pateicoties komandas treneres Ingas Kačevskas un Juridiskās fakultātes studentu pašpārvaldes ieguldījumam, tika organizētas arī Rīgā, kur tās norisinājās no 25.-27.februārim. Šogad dalību tajās ņēma tādas atpazīstamas universitātes kā *London School of Economics, University of Geneva, University of St.Gallen, University of Giessen, University of Bern, University of Marburg*, kā arī mūsu kaimiņi *University of Turku* no Somijas un *Belarusian State University* no Baltkrievijas.

Komandas dalībnieki vēlas pateikties LU Juridiskajai fakultātei, kā arī LU Studentu padomei par iespēju piedalīties šajās sacensībās. Tāpat izsakām vislielāko pateicību komandas sirdij un dvēselei, proti, treneri Ingai Kačevskai, kuras entuziasms, emocijas un neatsveramie padomi izspēļu laikā un ārpus tām bija komandas virzītājspēks visu izspēļu norises laiku. Tāpat komanda pateicas arī Rutai Vītiņai par palīdzību runas mākslas pilnveidošanā un visiem tiem iepriekšējo izspēļu dalībniekiem, kas veltīja savu laiku, lai palīdzētu pēc iespējas labāk sagatavoties izspēlēm Vīnē, daloties ar pieredzi un vērtīgajiem padomiem.